

ПРИЗИВ

студентско-ученически бюлетин, бр.1, април 2008г.

издава: Студентско-ученическо движение „Призив за образование”

ВКЛЮЧИ СЕ В ИНИЦИАТИВАТА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧАЩИТЕ СЕ В БЪЛГАРИЯ!

Защо такава организация е необходима?

- защото учащите се в България вече дълги години са лишени от своя организация – разните студентски и ученически „съвети”, „съюзи” и „парламенти” не изразяват техните интереси, а ги предават и продават в интерес на антинародни политически и бизнес среди;
- защото поради липса на такава организация антинародните политически и бизнес среди са извършили, вършат и ще продължат да вършат крупни престъпления в сферата на образованието (въвеждане на платено образование, въвеждане на платени учебници, корупция в академичните и студентски съвети, липса на отчетност относно предвидените за нуждите на образованието изразходвани средства и др.)
- защото без наличието на такава организация все по-широки слоеве от българската младеж ще бъдат принудени да се отказват от конституционно гарантираното им право на безплатно образование. Това на свой ред ще означава, че българското общество ще произвежда все повече и повече неграмотни и апатични роби, и все по-малко Хора с активна гражданска позиция, склонни към участие в обществено полезна дейност.

Ние сме против:

- приватизацията и платеното образование;
- безотчетността и безотговорността на образователните институции (министерски, университетски, училищни и др.)
- ниските заплати на заетите в образователната сфера и ниските стипендии на учащите се;
- високите цени на учебниците и учебните пособия;
- повсеместната, съзнателно налагана малокултурност и неграмотност сред учащите и заетите в образователната система.

Ние сме за:

- **БЕЗПЛАТНО И ОБЩОДОСТЪПНО ОБРАЗОВАНИЕ!**
- високи заплати и стипендии, и строг контрол на самите учащи върху парите, отпускани за образование;
- рязко повишаване качеството на предлаганото от учебните заведения образование;
- рязко подобряване на състоянието на материалната база, при която се осъществява процесът на обучение;

- безплатни учебници и субсидии за храна за всички учащи се.

ВКЛЮЧИ СЕ В ИНИЦИАТИВАТА!

ТИ ИМАШ ПРАВО НА СВОЯ ОРГАНИЗАЦИЯ!

priziv.org@gmail.com www.priziv.org

Мръсни истини за състоянието на българското образование

/Тук излагаме накратко голяма част от мотивите, които ни накараха да създадем студентско-ученическо движение с перспектива то да прерасне в масова организация. Със сигурност проблемите на българското образование са много повече от тези, които са изброени тук. Надяваме се и ще се радваме да изпращате на нашата поща и в нашия форум сведения за други проблеми, с които сте се сблъскали в училище или в университета.../

Българската академия на науките отчете, че до началото на 2006 г. България е загубила над 13 милиарда лева от т.нар. „изтичане на мозъци“ (реализиране зад граница на специалисти, получили образованието си в България).

Според проучвания на държавната агенция за защита на детето през 2003 г. над 70% от българските деца са се хранили некачествено, т.е. не са получавали достатъчно биологично активни вещества, а 7% от децата са били с поднормено тегло поради недохранване.

Увеличи се рязко делът на неграмотните хора – от 0.5% на 13%. До 1989г. всички деца имаха възможност да учат, а в периода 1989 – 1999 г. всяка година около 50 хил. напускат училище. През 2001 г. около 250 хил. деца в България не са посещавали училище, което е 21% от всичките 1,2 млн. ученици (според „Витоша Рисърч“ през 2007г. вече всяко второ дете отпада от образователната система!). В същата анкета 9% отговарят, че ще се върнат в училище, ако родителите им позволят, 9% - ако не им се налага да работят, 10% - ако им дават безплатни учебници, 10% - ако в училище има безплатна храна, 15% - ако училището им дава професия .

Същевременно много деца стават жертва на експлоатация. Данни на Международната организация на труда сочат, че през 2005 г. 83 000 деца на възраст между 5 и 17 години работят (през 2007 г. КТ „Подкрепа“ вече говори за 250 000 работещи деца!).

За безработицата сред младежта в България /данни на Световната банка/: Средно безработицата сред младежите в България е два пъти по-висока от общата за страната (характерна тенденция за целия ЕС!)...Значителна част от българските младежи не работят, но и не учат. Във възрастовата група между 15 и 24 години делът на бездействащите (младежи, които не работят и не учат) е бил 21%, а на незаинтересованите (хора, които не участват нито в пазара на труда, нито в училище) е бил 14%...Преобладаващата част от безработните са трайно безработни младежи с по-ниско образование. През 2005г. 60% от всички безработни са били такива в продължение поне на 1 година, а 34% не са работили повече от 3 години...44% от трайно безработните имат незавършено средно, основно или по-ниско образование.

Децата са принудени да учат по учебници, които самите те смятат за „идиотски“. Това е мнението на над половината петокласници, близо 3/4 от осмокласниците и 86,23% от единадесетокласниците. Още по-жалкото е, че „идиотски“ или не, но учебниците са лукс. 50% от децата признават, че семействата им трудно са намерили пари, за да ги купят, ако изобщо са ги купили.

Това, че учебниците са безплатни само в първи клас, е нарушение на Конвенцията за правата на детето, на Конституцията и на Закона за народната просвета.

Школското здравеопазване е на много ниско ниво. Всеки десети петокласник, седми осмокласник и пети единадесетокласник никога не е ходил на профилактичен преглед при лекар. При зъболекарските прегледи положението е още по-лошо.

Най-малките четат най-много. С книга в ръка прекарват свободното си време 27,49% от петокласниците. В VIII и XI клас процентът е 13,02% и 17,99%.

Две на всеки 100 деца ходят без никакви пари на училище. 40,61% от петокласниците получават стотинки за закуска през деня. Всеки пети 18-годишен - също. Приблизително половината от по-големите ученици се справят с до 2 лв. на ден.

Между 53% и 65% от децата нямат достъп до безплатен спорт.

5% от петокласниците, 20% от осмокласниците и 40% от единадесетокласниците са редовни пушачи. Като почитател на алкохола се определя всеки 13-и петокласник, над 1/3 от осмокласниците и повече от половината единадесетокласници. Наркотик са опитвали 1,52% от петокласниците, всеки 11-и осмокласник и всеки шести единадесетокласник.

Реформа „Сатър” за българското образование

На нашия сайт www.priziv.org в рубрика „Информация”, раздел „Статии” можете да прочетете интересен анализ на последния доклад (октомври 2007г.) на Световната банка за България – „За ускоряване на конвергенцията на България и по-висока производителност”, който бе представен лично от министър Пламен Орешарски. Докладът като цяло **предвижда рязко оряване на образователната система и драстични икономии от училища и университети**: Световната банка иска да закрием техникумите, 400 училища и 20 университета, да съкратим 30% от учителите и 8000 преподаватели, студентските такси да скочат на 900 лв., а с икономии да поддържаеме остатъка от образованието и нови чиновници. Материалът, който ви предлагаме, опровергава твърдението, че в момента нямало дългосрочна стратегия за българското образование. Всъщност такава стратегия има, но тя, както ще видите, е НЕ за, а ПРОТИВ българското образование, за неговия окончателен разгром и превръщането му в стока, носеща гигантски печалби на шепа компании и лишаваща същевременно народната младеж от правото ѝ (полагашо ѝ се по закон!) на безплатно и общодостъпно образование.

Проблемите в Студентски град

На 14 февруари 2008г. в читалище „Възраждане” студентското сдружение СРОКСОС (Сдружение за развитие и обществен контрол на студентските общежития и столове) подложи на обществено обсъждане многобройните проблеми на Студентски град. Ето списък на по-важните от тях:

1. Несъвместим с целите на един университетски кампус облик на студентски град;
2. Безконтролно и обслужващо частни интереси строителство и унищожаване на зелени площи, в ущърб на национални приоритети и в нарушение на наредби и закони;
3. Липса на подходяща „стратегическа карта за шума”, изготвена по смисъла на Закона за защита от шума в околната среда;
4. Липса на стратегия за развитие на учебния кампус от гледна точка на основното му предназначение – обучение, научно, творческо развитие и отдих на студенти, млади учени и преподаватели;
5. Липса на широко публично обсъждане сред студентските и академичните среди при разрешаване на нов строеж или увеселително заведение;
6. Наднормен външен шум и невъзможност за учебен процес и пълноценен отдих, свързан с безконтролното раздаване на разрешителни за денонощни увеселителни и хазартни заведения;
7. Проблеми с наличието на вода, парно отопление и електроснабдяване, породени от неразчетения строителен бум и частни заведения;

8. Разрушени, неподдържани и липсващи пешеходни зони;
9. Натоварен уличен трафик от леки и тежкотоварни строителни машини, породен от безконтролния достъп на всякакъв вид автомобили и посетители в Студентски град;
10. Обособяване на промишлени зони в рамките на Студентски град, генериращи шум и замърсяване;
11. Изключително многобройна популация от бездомни кучета;
12. Наличие на незаконно ромско поселение в рамките на студентските общежития;
13. Липса на улично осветление в парковете и околблоковите пространства;
14. Посредствено или липсващо стопанисване на зелените площи, детските площадки и съоръжения;
15. Липса на контрол над паркиралите във всяка една зелена площ автомобили;
16. Наличие на незаконното от 2006-та година въздушно окабеляване;
17. Нередовен градски транспорт.

При обсъждането СРОКСОС излезе с 5 основни искания, които ние напълно подкрепяме и ще се постараме те да се популяризират сред студентството в София:

- Забрана за ново строителство в пределите на Студентски град, което не отговаря на предназначението на учебния кампус;

- Трансформиране на цялата територия на Студентски град в публична държавна собственост и оформяне на законово защитен университетски кампус;

- Контрол на експлоатацията на Студентското градче от държавна комисия чрез задължително и равнопоставено участие на неправителствени студентски и граждански организации, академично и официално студентско представителства;

- Затваряне на огромния брой увеселителни и хазартни заведения и запазване на ограничен брой заведения, чрез публично обсъждане и прозрачни конкурсни схеми;

- Увеличаване броя на ППС на градския транспорт, обслужващи линиите до Студентски град и стриктен контрол върху спазването на разписанието и маршрута.

ВРЕМЕ Е СТУДЕНТСКИ ГРАД ОТНОВО ДА СТАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ!

Студентски протести в София в случай на увеличаване цените на билетите и картите за градски транспорт

На 20 януари 2008г. Българският студентски съюз (БСС) излезе с декларация против намеренията на столичния кмет Борисов за повишаване цените на билетите и на студентските карти за градския транспорт. От БСС оценяват подготвяната от Столична община промяна като „опит на провалилата се транспортна администрация в София да прехвърля нерешените и усложняваните от нея проблеми (невъзможното движение в София, лошото управление и злоупотребите в транспортните фирми, неефективните автобусни линии и много др.), върху джоба на гражданите и на студентите”. БСС призовава всички студенти и студентски организации за съвместни протестни действия срещу подготвяния пореден удар върху социалния статус на студентите.

Ние от „ПРИЗИВ” подкрепяме инициативата на БСС и ще помагаме за нейното практическо приложение. Трябва обаче да се подчертае, че едно наше участие няма да има за

цел толкова да удари срещу авторитета на кмета и на другите „граждани за европейско развитие” в полза на една друга съперничаща на кметската мафия политическа сила, колкото да подпомогне за организирането на студентите в тяхната (и наша) справедлива борба в защита на социалните им и икономически права.

Студентски бригади в САЩ – за или против?

През януари 2008г. Novinar.org публикува съобщение, че тази година 10000 български студенти ще отидат да работят в САЩ през лятото. Статията представя една идилична картина: студентите от различни университети споделяли, че са останали доволни от американската програма за работа и пътуване; в САЩ всеки извънреден час се заплащал, а работодателите били коректни и работели наравно със служителите си. Въпреки разходите, които имали студентите, накрая се прибирали в България със спестени 3-4 хиляди долара и пр., и пр. красиви приказки. В действителност обаче положението съвсем не е така розово: първо, работата съвсем не е само през лятото (освен ако в САЩ лятото не започва през май и не завършва през ноември); второ, заради бригадите се погазват правилниците на университетите и се създават извънредни майски и ноемврийско-декемврийски сесии (новият ректор на СУ ”Климент Охридски” се оплаква от това, но ще бъде интересно да се види дали ще има кураж да се противопостави на посолството на САЩ, което е напълно наясно, че студентските бригади са в противоречие с правилника на университетите и пречат за нормалното провеждане на учебно-изпитния процес, а оттук – и на усвояването на преподавания материал, но въпреки това настоява те „да не се спират или ограничават”); трето, което е и най-важно, все по-често чуваме за случаи на студенти, заболели тежко вследствие на „по-добрите условия на труд” и върнали се с огромни дългове вследствие на „по-доброто заплащане” и на „коректността” на американските работодатели; чува се и за случаи, при които фирми-пирамиди разиграват лотарии с кандидатите, желаещи да вкусят от прелестите на САЩ, вследствие на което десетки измамни студенти „олекват” с по 150-200 лв., без да са допуснати нито до „уърк”, нито до „травъл” в САЩ. Ние предлагаме на форума на priziv.org да започне дискусия за ползата и за вредата от студентските бригади в САЩ, с оглед на противоречивата информация, която достига за тях.

Предоставяме думата на участниците в студентските бригади да разкажат какво е да си на бригада в САЩ.

Относно държавните зрелостни изпити (матурите)

Жеко Димитров

Държавните зрелостни изпити (ДЗИ) – матури, бяха въведени за учебната 2007-2008г. като задължителни. През учебната 06/07г. бяха проведени така наречените „пробни матури”. Целта на въвеждането на матурите според Министерството на образованието и науката е точна обективна оценка на знанията на учениците от гимназии и професионални гимназии на обучение в държавните и общинските училища. Такава оценка трябва да има и относно този въпрос няма спорове. Но въпросът е дали матурите в сегашният си вид са адекватен начин да се оценят обективно знанията на дванадесетокласниците. Проблемът според мен се корени в самата система на учебниците. Учебниците по един предмет за един и същи клас на различни издателства се различават по съдържание и по начин на представяне на учебния материал. Това води до нееднаква подготовка на учениците, тъй като в различните училища се учи по учебници на различни издателства. Да не говорим за учебниците на чужд език, най-вече английски, където различните издателства предлагат учебници за един и същи клас с различно НИВО на изучавания език. НИВО! Разликата между нивата може да се види като се сравнят учебниците на английски език на издателствата „LONGMAN” (английски учебник) и българският „VENTURE”. Интересно матурата по английски език съобразно кой от тези два учебника е изработена???

Докато няма унифицирани учебници, с едно и също съдържание, представено по еднакъв начин, ДЗИ са неадекватен начин за оценка знанията на завършващите 12. клас. Дори

самото наличие на учебници на различни издателства с различно съдържание говори достатъчно красноречиво за хаоса в образователната система в България – на каква база се изготвят учебните програми и има ли въобще смисъл от тяхното изработване?

При въвеждането на ДЗИ според мен трябва да се вземат предвид:

- измененията в учебната програма в зависимост от профила на учебните заведения;
- недостатъчен брой часове за преподаване и съответното усвояване на учебното съдържание;
- неравнопоставеност в подготовката, дадена от различните учебни заведения.

Завършвайки, искам да спомена, че някои от тези аргументи са внесени в МОН от името на Ученически инициативен комитет, действащ с подкрепата на Организация на учащите се „Призив”.

София, 14.03.2008г.

Унгарският народ каза „НЕ!” на платеното образование

На 9 март 2008г. в Унгария се проведе всенародно допитване, един от въпросите на което бе: „за или против платеното образование”. **83% от гласувалите близо 5 млн. унгарци отхвърлиха опита на властта да наложи платено образование в унгарските университети.** Правителството призна поражението си и обеща да отмени въведените през есента на 2007г. студентски такси. Така след Гърция (2006г.), Унгария е втората страна в Източна Европа, в която народът успя да отхвърли опитите за премахване на безплатното и общодостъпно образование. Надяваме се унгарският пример да даде кураж на българските учаци се в борбата за безплатно и общодостъпно образование у нас. След случилото се в Унгария нараства нашата увереност в успеха на делото, на което сме се посветили.

В Германия също се борят срещу платеното образование

Германия е една от страните в Европа, където младежта води най-активна борба срещу въвеждането на платено образование. За целта още през 2003 г. е създаден „Съюз за действие срещу таксите за следване”. В неговия манифест са залегнали следните основни положения:

- въвеждането на таксите за следване е част от всеобщия процес на приватизация и на поставяне на пазарни принципи (в интерес на големите корпорации) по аналогия на такива обществени сектори като социалното осигуряване, здравеопазването, пенсионните фондове и др.

- ефектът от въвеждането на таксите ще бъде обществено вреден; ще доведе до засилване на обществената незаинтересованост и безотговорност спрямо по-нататъшното научно развитие;

- „социално поносими” такси не съществуват! Това е смислово взаимоизключващо се противоречие. Всяко обвързване на възможността/невъзможността на достъп до висше образование с разделението по доходи и имуществен признак в обществото води до безусловно нарушаване на принципа за общодостъпност на образованието;

- не е вярно, че таксите за следване ще засилят позициите на отделния студент в рамките на съответния университет; напротив, от равностоен участник в образователния процес студентът ще се превърне в обикновен клиент, който ще е „свободен” единствено при избора си от кое учебно заведение да откупи правото си на образование.

Въз основа на тези и други положения Съюзът издига редица искания, сред които се открояват две основни искания:

1. недвусмислена законова забрана на таксите за следване, която да е заложена както в Закона за управлението на висшето образование (ЗУВО), така и в ЗУВО-тата на отделните федерални провинции. Тази забрана е необходимо да обхваща всички видове такси: за административно обслужване, за периода на двойното, първоначално, допълнително, удължено и цялостно следване, а също и за докторантското следване;

2. изпълнение и спазване на ратифицирания през 1973г. международен Договор за икономическите, социалните и културните права, според който немското федерално държавно управление се задължава да въвежда постепенно безплатното висше образование (същото

задължение произтича и от точките на чл.26 от Декларацията на правата на човека на ООН, от декември 1948г.).

В Турция е основан студентски съюз „Генч-Сен”

След година и половина подготвителна работа, на 15-16 декември 2007г. в Анкара се е провела учредителна среща на нов студентски съюз в Турция – „Генч-Сен”. Присъствали са 700 студенти от 30 университета. Основните искания на „Генч-Сен”, публикувани в техния учредителен Манифест, са:

- общодостъпно, безплатно и научно издържано образование за всички студенти, провеждано на майчин език (вкл. на учащите се от кюрдски произход);
- активно противодействие на безработицата сред завършващите и дипломирали се студенти;
- премахване на държавно-репресивния Висш образователен съвет (YOK), с което образованието ще стане по-свободно и демократично;
- борба срещу приватизацията на образованието, така че то, вместо да е подвластно на частни интереси, да остане в служба на обществените потребности и развитие;
- ползване на безплатни транспортни услуги;
- свободен достъп до културни прояви (прожекции в кината, театрални представления и др.);
- достъп до безплатни здравни услуги;
- прекратяване на практиката на неплатената заетост по продължителни работни стажове;
- премахване на редица ограничителни и възпрепятстващи постъпването в университетите изпити;
- всеки да има възможност да се обучава съобразно неговите качества и интереси;
- преустановяване на полово дискриминиращите условия на обучение спрямо жените.

Ние от „Призив” подкрепяме замисъла и начинанието на колегите от „Генч-Сен” и се надяваме общите усилия на всички учащи се, независимо от дялащото ни разстояние и различия в условията на борбата, да претворят в нашето съвремие на дело разбиранията за братство и солидарност между младите хора и техните народи.

Солидарност със Суходол

Декларация на Студентско-ученическо движение „Призив за образование”

Суходол е мястото, където отскоро отново започна да се изхвърля столичният боклук. Там са се изхвърляли навремето дори и радиоактивни отпадъци, а допреди няколко години – боклукът от операционните в „Пирогов”, в това число и човешки тъкани. Вонята, особено през лятото, е непоносима, а инфилтратът от сметището се оттича в квартала, тровейки земята и водата на хората. Преди две години беше взето решение за затварянето на сметището в Суходол, но днес то отново е отворено, защото имало свободен капацитет.

Кв. „Суходол” днес фактически е под полицейска окупация – там са разположени по различни данни между 700 и 2000 служители на МВР, в това число и части на жандармерията. Това говори, че явно нещо се крие около Суходол – нещо, заради което се налага такъв брой служители на МВР да охраняват сметището и квартала. Това е „нещо” е или страхът от нови бунтове и барикади в квартала (както през 2005г.), или съдържанието на изхвърляните отпадъци, или и двете. Най-интересното е, че това се случва в „демократична” България. Може би такава е и европейската практика – нали България е вече член на Европейския съюз.

Студентско-ученическото движение "Призив за образование" смята, че отварянето на сметището в Суходол обслужва икономическите интереси на олигархията, управляваща София и страната, но не и интересите на живеещите в квартала.

Студентско-ученическото движение „Призив за образование” е категорично против незаконното насилствено повторно отваряне на сметището в Суходол.

Ние ще подкрепяме според възможностите си протестиращите граждани на Суходол в справедливата им борба срещу държавния терор.

Призоваваме учащите се от цялата страна да направят същото.

СТИГА ТЕРОР И ПРОИЗВОЛ!

СВОБОДА ЗА СУХОДОЛ!

София, 28 декември 2007г.

Песен за миналите векове

Жеко Димитров

Елате при нас,
Столетия искрящи.
Елате при нас,
Години необятни.

Не стойте сами-
Заровени сред пепелища;
Живейте,
Възродете се!

Елате, векове,
Елате и ни вижте:
Жалки, немощни,
Животни, окаяни.

Елате и ни помогнете!
Донесете всичко,
Всичко добро-
И нека живеем отново.

Възродете се-
Вие можете!
Елате-
Чакаме ви, спасители!

София, 21.08.2006г.

Така ще е...

Янко Нейчев

Това, за което се воюва –
воюват те..., война...
Това, за което се борим –
Вяра, Любов, Свобода – Борба...

Нима ги нямаме...,
та да не можем...,
да се борим...,
не да воюваме за тях..?!

Сега сме живи и са с нас –
и Вяра, и Любов, и Свобода!!!
И сега пак, пак се борим
за човешкия Дух и Душа..!!
И сега пак...
И сега!!
А сега...?!

София 15.12.2007г.

Лекции

*Тома Измирлиев /стихотворение, посветено на студентските бунтове от 1931г.
срещу връщането на кръволака Ал.Цанков като преподавател в Софийския
университет/*

Във тези безумно трагични моменти
отново развява се флаг; -
в студената зима горещи студенти
се вдигат спонтанно на крак!

Сред страшния хаос от пушечен трясък
камшици, приклади плющят,
стотици студенти се хвърлят със крясък,
а бити студентки крещят.

Стражарите тичат и с бичове свличат
и кожи дори от гърба;
със страх из прозорците хора надничат
и гледат таз грозна борба.

Каква ли е тая тревога навънка, -
Погром, или нова война?
Оръжие сякаш отново задрънка
във нашата грешна страна!

В студената зима горещи студенти
се носят със бойния зов,
а в пустата стая пред група агенти
урока четете си Цанков!..

На Левски

Цветан Спасов(1919-1944г.) - поет-антифашист, загинал за свободата на България

Когато животът ме гневно притисне
със своята силна и груба ръка,
несетно си спомням за дякона Левски
в стихията бурна на трудна борба.
И аз не заплаквам. И аз не оплаквам
на своята младост смрачения ден,
защото в очите ме Дяконът гледа
със поглед спокоен и бодро засмен.

И той ми говори, че трябва да бъда
корав като камък и всякога смел,
че трябва да срещнем открито и будно
живота разбуен, широк, накупел;
че трябва да любя народа си беден,
от грижи чемерни безспирно люлян,
та в земите бели, бездушни и ледни
да грее във него спасителен плам;
че младите – те са надеждата на света,
която разтапя смразени гърди,
която откърма от пламък приветен
за утрото ново засмени зари.
Когато животът ме гневно притисне
със своята груба и силна ръка,
несетно си спомням за дякона Левски
в стихията бурна на трудна борба.
И аз не заплаквам, и аз не оплаквам
на моята младост смрачения ден,
защото в очите ме Дяконът гледа
с поглед спокоен и бодро засмен.
И моята млада и силна десница
издигам със вяра и тръгвам напред, -
със моите верни бодри връстници
да срещнем зората със весел привет.